

СОДРЖИНА

ВОВЕД	3
-------	---

I ОСНОВЕН БИОМЕХАНИЧКИ КОНЦЕПТ ЗА АНАЛИЗА НА ЧОВЕЧКИТЕ ПОЛОЖБИ И ДВИЖЕЊА	5
---	---

Стандардна терминологија во биомеханиката 5 ▪
Пропорции на градбата на човечкото тело и
биомеханички модели 10 ▪ Форми на движења и
референтни системи 12 ▪ Големини и единици мерки
во биомеханиката 17 ▪ Инструменти за мерење на
кинематички и кинетички (статички и динамички)
големини 23 ▪ Векторска анализа 24 ▪

Литература	30
Веб страни	31

II БИОМЕХАНИЧКИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЧОВЕЧКИОТ ЛОКОМОТОРЕН СИСТЕМ	31
--	----

Биомеханички карактеристики на коските	32
---	----

Општи карактеристики 32 ▪ Механички особини на
коските 34 ▪ Механички особини на лостовите 38 ▪
Лостови во човечкиот локомоторен систем 41 ▪

Биомеханички карактеристики на зглобовите	48
--	----

Општи карактеристики 48 ▪ Видови на движења во
зглобовите 50 ▪ Механички особини на зглобовите 55 ▪

Биомеханички карактеристики на мускулите	58
---	----

Општи карактеристики 58 ▪ Мускулна сила 60 ▪
Механичко дејство на мускулите во локомоторниот
систем 66 ▪ Дејство на мускули во природни

услови 74 ▪ Координација на мускулниот систем 80 ▪
Еднозглобни, двозглобни и повеќезглобни мускули 83 ▪
Мускулна анализа на елементарните движења во зглобовите 85 ▪

Невромускулна основа на локомоторниот систем 87

Основна структура на нервниот систем 88 ▪
Основна функција на нервниот систем 91 ▪
Рефлексни движења 97 ▪ Свесни (волеви) движења 101 ▪

Кинематички синџири (низи) 104

Литература 30
Веб страни 31

III БИОМЕХАНИЧКИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА МОТОРНА МАНИФЕСТАЦИЈА (ФИЗИЧКА ВЕЖБА) 111

Функционално-анатомски карактеристики 113

Механички карактеристики 118

Статика 119 ▪ Тежиште на тело 119 ▪
Рамнотежни положби и стабилност 128 ▪
**Биомеханички карактеристики на основни
ставови, положби и вежби во статички
услови 136** ▪ Исправен став 136 ▪
Исправени ставови со товар 138 ▪
Механички причини за деформирање на
'рбетниот столб 140 ▪ Вежби во место од
исправен став 142 ▪ Седечки и лежечки
положби 149 ▪ Упори и висови 151 ▪

Кинематички карактеристики на движењата 153 ▪
**Линеарна кинематика (кинематика на
транслација) 155** ▪ Брзина 158 ▪ Забрзување 166 ▪
Истрели (кинематика на тело во фаза на лет) 171 ▪
Аголна кинематика (кинематика на ротација) 184 ▪
Агол и аголно поместување 185 ▪ Аголна брзина 187 ▪
Аголно забрзување 188 ▪ Поврзаност меѓу
линеарните и аголните движења 190 ▪
Динамички карактеристики на движењата 195 ▪
Линеарна динамика (динамика на транслација) 196 ▪

Њутнови закони 196 ▪
Сили во биомеханиката 198 ▪ Гравитациона сила 199 ▪
 Сила на инерција 201 ▪ Сила на реакција на
 подлога 204 ▪ Сила на триење 207 ▪ Сила на
 еластична деформација 211 ▪ Сила на отпорот на
 средината 211 ▪
Импулс 211 ▪ Импулс на сила (линеарен импулс) 212 ▪
 Импулс на тело (количество на движење или
 линеарен моментум) 213 ▪ Ударен импулс 215 ▪
Работа, моќ и енергија 219 ▪ Работа 219 ▪ Моќ 220 ▪
 Енергија 221 ▪
Аголна динамика (динамика на ротација) 227 ▪
Момент на инерција 228 ▪ Момент на сила 232 ▪
 Импулс на момент на сила (аголен импулс) и момент на
 количество на движење (аголен моментум) 233 ▪
 Управување на ротација со промена на моментот на
 инерција 235 ▪ Привидни ротации 236 ▪
 Воспоставување на аголно движење (ротација) со
 ексцентричен отскочен импулс 239 ▪
 Постаktivно пренесување на замав 242 ▪
Работа, моќ и енергија кај аголни движења 244 ▪
Механика на флуид 247 ▪ Механички основи
 на движењето на тело во флуид 247 ▪
Аеродинамика 249 ▪ Гранична брзина 249 ▪
 Дејство на силата на отпорот на воздухот на
 човечкото тело во движење 252 ▪
 Дејство на силата на отпорот на воздухот на тело
 во фаза на лет 256 ▪
Хидродинамика 259 ▪

Литература 30
 Веб страни 31

IV ПЕДАГОШКА БИОМЕХАНИКА	267
Моторно учење (обучување)	268
Биомеханичко-неврозифиолошки критериум за планирање и програмирање на наставата по физичко образование	273
Биомеханичка оптималност на методиката на учење на спортската техника	280

Литература	30
Веб страни	31
V ВЕЖБИ	299
ПРВА ВЕЖБА	299
Опавски-Лукманов биомеханички модел 299 ▪	
ВТОРА ВЕЖБА	310
Пример за одредување тежиште на човечкото тело со аналитички метод 310 ▪	
ТРЕТА ВЕЖБА	314
Прикажување на основни ставови и положби во биомеханички лостови 314 ▪	
ЧЕТВРТА ВЕЖБА	317
Метод на статичка анализа 317 ▪ Задачи за одредување механички статус на биомеханички моторни единици 317 ▪	
ПЕТТА ВЕЖБА	336
Кинематографска и видеографска метода 336 ▪	
ШЕСТА ВЕЖБА	345
Одредување биомеханички карактеристики со метод на квалитативна биомеханичка анализа 345 ▪	
Литература	30
Веб страни	31
ПРИЛОЗИ	367
Номинални варијабли за дефинирање Биомеханички статус на моторни манифестации со квалитативна анализа	362
ПРИЛОГ А	367
Математички потсетник	367

ПРИЛОГ Б	375
Табела за тригонометриски функции	375
ПРИЛОГ В	376
Меѓународен систем на мерни единици кои се користат во биомеханички истражувања	376
Мерни единици за мерење и претворање	369
ПРИЛОГ Г	379
Мускулна анализа на елементарни движења	379
ПРИЛОГ Д	401
Мускули, мускулни споеви и инервација	401